

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης

Ενημερωτικό Δελτίο αρ. 7

Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2024

Το Ενημερωτικό Δελτίο του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΙΦΕ) έχει ως στόχο να ενημερώνει σχετικά με τις δράσεις και τα νέα των μελών και των φοιτητών του Τμήματος. Η Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης είναι ένα διεπιστημονικό πεδίο, το οποίο μελετά την επιστήμη ως σύνθετο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο και αναδεικνύει τις φιλοσοφικές διαστάσεις των θεωριών και της πρακτικής της. Εξετάζει τις φιλοσοφικές, εννοιολογικές, και ιστορικές προσεγγίσεις της επιστήμης εν γένει, των επιμέρους επιστημών (φυσικές επιστήμες, ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, επιστήμες της ζωής και της νόησης, μαθηματικά και λογική) και της τεχνολογίας. Τα [μέλη ΔΕΠ](#) του Τμήματος περιλαμβάνουν μερικούς από τους πιο ειδικούς παγκοσμίως στον τομέα τους, ενώ αρκετοί από τους καθηγητές του Τμήματος ηγούνται ή συνεργάζονται σε [διεθνή ερευνητικά προγράμματα](#). Το Τμήμα αποτελείται από τρεις Τομείς: Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας, Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας και Επιστημών της Γνώσης και της Νόησης. Προσφέρει το μοναδικό [προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών](#) στην Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης στην Ελλάδα και 9 [μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών](#) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, τα οποία καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τη φιλοσοφική έρευνα στο πλήρες εύρος της, την ιστορία των επιστημών και της τεχνολογίας, τη σχέση κοινωνίας-επιστήμης-τεχνολογίας, τις επαυξημένες κειμενικές σπουδές, και τη σύγχρονη γνωστική ψυχολογία. Το ΙΦΕ είναι ένα από τα Τμήματα Ανθρωπιστικών Σπουδών στην Ελλάδα με τους υψηλότερους δείκτες διεθνών ετεροαναφορών.

Βραβεύσεις και Διακρίσεις

- Ο Καθηγητής του ΙΦΕ [Ακαδημίας Επιστημών](#) (European [Χρυσόστομος Μαντζαβίνος](#) εξελέ- Academy of Sciences, Social Sciences and [Τακτικό Μέλος της Ευρωπαϊκής](#) Humanities Division).

Ερευνητικά Προγράμματα

- Τον Σεπτέμβριο του 2024 ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου [“ANDROMEDA - The Epistemology of Dark Matter and Modified Gravity”](#) με επιστημονικό υπεύθυνο τον **Θεόδωρο Αραμπατζή**, Καθηγητή Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης στο Τμήμα ΙΦΕ και μεταδιδασκτορικό ερευνητή τον **Αντώνη Αντωνίου**, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Αστρονομίας, Αστροφυσικής, Διαστημικών Εφαρμογών & Τηλεπισκόπησης (ΙΑΑΔΕΤ) του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών. Το πρόγραμμα έχει ως κύριο στόχο να εξερευνήσει τις φιλοσοφικές προεκτάσεις θεωριών σκοτεινής ύλης και τροποποιημένης βαρύτητας ως πιθανές εξηγήσεις διαφόρων φαινομένων στην κοσμολογία. Το έργο υλοποιείται στα πλαίσια του προγράμματος HORIZON TMA

MSCA Postdoctoral Fellowships με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει διάρκεια δύο έτη.

- Με ιδιαίτερη χαρά αναφέρουμε ότι εγκρίθηκε η πρότασή μας με τίτλο **«Συνεργασία Γνωσιακής Επιστήμης και Φιλοσοφίας: μια πρόταση έρευνας και διδασκαλίας»**. Η πρόταση έγινε στο πλαίσιο του Έργου «Επισκέπτες Καθηγητές/Επισκέπτες Ερευνητές» και αφορά τη συνεργασία της καθηγήτριας **Orly Shenker** από το Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ, με την **Ειρήνη Σκαλιώρα** και τον **Σταύρο Ιωαννίδη**, μέλη ΔΕΠ του τμήματος ΙΦΕ. Η συνεργασία θα διαρκέσει 16 μήνες, στη διάρκεια των οποίων η ομάδα θα οργανώσει διαλέξεις, σεμινάρια και ημερίδες και θα εργαστεί με στόχο τις κοινές δημοσιεύσεις.

Εκδηλώσεις – Διαλέξεις (περασμένες)

- Η Καθηγήτρια του ΙΦΕ **Κατερίνα Ιεροδιακόνου** έδωσε ομιλία με τίτλο **“Peripatetic Views on Light in the *De coloribus*”** στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου [L’oiel et le soleil. Réflexions sur la lumière et le feu dans la pensée antique](#), το οποίο έλαβε χώρα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στις **18-19 Οκτωβρίου 2024**. Επίσης, έδωσε διαδικτυακή διάλεξη με τίτλο **“Aristotle on the Perception of Mixed Colours”** στο πλαίσιο του ερευνητικού κύκλου διαλέξεων [Kanon: Epicurus’ Epistemology and Its Roots Aristotle on Perception, Phantasia and Truth](#) στις **29 Νοεμβρίου 2024**.

- Ο Καθηγητής του ΙΦΕ **Χρυσόστομος Μαντζαβίνος** πραγματοποίησε ομιλία με θέμα **“The Constitution of Science”** στο Universität Tübingen, στο πλαίσιο του Philosophisches Seminar στις **23 Οκτωβρίου 2024**.

- Ο Ομότιμος Καθηγητής του ΙΦΕ **Γιάννης Χριστιανίδης** έδωσε ομιλία με τίτλο **«[Τα Αριθμητικά του Διόφαντου: ένα έργο της προμοντέρνας άλγεβρας](#)»** στις **24 Οκτωβρίου 2024** στο πλαίσιο του κύκλου ομιλιών που διοργανώνεται από το Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

- Ο Καθηγητής του ΙΦΕ **Αριστείδης Χατζής** παρουσίασε εργασία με τίτλο “**Autocratic Decision-Making in a State of Emergency: Ioannis Kapodistrias’ Management of the 1828 Epidemic**” στο ετήσιο συνέδριο της Modern Greek Studies Association που έλαβε χώρα τον **Οκτώβριο του 2024** στο Πανεπιστήμιο Πρίνστον.

- Ο Καθηγητής του ΙΦΕ **Αντώνης Χατζημωυσης** έδωσε ένα σεμινάριο επιστημολογίας στο διδακτορικό πρόγραμμα του Pepperdine University στο Malibu (**28/10-1/11/2024**), και μία προσκεκλημένη ομιλία στο Τμήμα Φιλοσοφίας του University of California at Santa Barbara στις **4 Νοεμβρίου 2024**.

- Ο Αναπλ. Καθηγητής του ΙΦΕ **Πέτρος Μπούρας-Βαλλιανάτος** έδωσε ομιλία με τίτλο “**Byzantine materia medica: identification and modern utilisation**” στο πλαίσιο της [Journée d'étude, La science des plantes médicinales: Remèdes, thérapies et images paradigmatiques dans les traités médicaux grecs entre Antiquité tardive et Bas Moyen Âge](#), η οποία έλαβε χώρα στο Collège de France στο Παρίσι στις **6 Νοεμβρίου 2024**.

- Το [3ο Διεθνές Συνέδριο για τα Μεγάλα Δεδομένα στα Μουσεία](#) (Museum Big Data - MBD2024) πραγματοποιήθηκε στις **18-19 Νοεμβρίου 2024** στο Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος» του Κεντρικού Κτηρίου του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), Πανεπιστημίου 30 στην Αθήνα. Το συνέδριο διοργανώθηκε από τον καθηγητή **Γεώργιο Παπαϊωάννου**, Εργαστήριο Μουσειολογίας, Τμήμα Αρχαιολογίας,

Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, τον Επίκουρο Καθηγητή **Ματθαίο Δαμίγο**, Εργαστήριο Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και Ηλεκτρονικής Εκδοτικής, Τμήμα Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και τον Καθηγητή **Χρήστο Παπαθεοδώρου**, Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων, Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Το συνέδριο αποτέλεσε σημείο συνάντησης ακαδημαϊκών, επαγγελματιών των μουσείων, ειδικών στα μεγάλα δεδομένα και καινοτόμων της ψηφιακής τεχνολογίας, με στόχο τη διερεύνηση της συμβολής των μεγάλων δεδομένων στη διαχείριση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιπλέον, παρουσίασε πειραματικές εργασίες καθώς και βέλτιστες πρακτικές από ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς και μνήμης, όπως γκαλερί, αρχεία βιβλιοθηκών, των οποίων το έργο μπορεί να προσφέρει εμπνευσμένα παραδείγματα για τον τομέα των μουσείων.

Οι θεματικές του συνεδρίου ήταν:

- Ανάλυση μεγάλων δεδομένων σε πολιτιστικούς φορείς,
- Λήψη αποφάσεων με βάση τα δεδομένα για τη διοίκηση μουσείων,
- Τεχνολογίες ψηφιοποίησης και διατήρησης πολιτιστικού υλικού,
- Ενίσχυση της εμπειρίας του επισκέπτη μέσω δεδομένων,
- Ηθικά και ιδιωτικά ζητήματα που προκύπτουν από τη χρήση μεγάλων δεδομένων στα μουσεία.

Οι κεντρικές ομιλίες (keynote speeches) του συνεδρίου έδωσαν το στίγμα της

τρέχουσας έρευνας και της σημασίας της διαχείρισης των δεδομένων της πολιτιστικής κληρονομιάς:

- Prof. **Erik Champion** (Enterprise Fellow, Director, Playful Cultures Lab, Australian Research Centre for Interactive and Virtual Environments (IVE), University of South Australia): “Immersive Visualisation and the Emergence of Collaborative XR in the Museum Sector”.

- Prof. **Panos Constantopoulos** (Professor Emeritus in the Department of Informatics, Athens University of Economics and Business, UNESCO Chair on Digital Methods for the Humanities and Social Sciences): “Random thoughts on big data in museums”.

- **Jill Cousins** (Retired Director & CEO of The Hunt Museum; Europeana founder): “Why Might a Common Vision Matter for Cultural Data?”

- Prof. **Laurent d’Orazio** (Professor at Univ Rennes, CNRS, IRISA, France): “Big Data in museum, a brief history of cloud data management and perspectives”.

- Το [18ο Διεθνές Συνέδριο για τα Μεταδεδομένα, τις Οντολογίες και τη Σημασιολογία της Πληροφορίας](#) (Metadata and Semantics Research - MTSR 2024) πραγματοποιήθηκε στις **20-22 Νοεμβρίου 2024** στο Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος» του Κεντρικού Κτηρίου του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), Πανεπιστημίου 30 στην Αθήνα. Το συνέδριο διοργανώθηκε από τους καθηγητές **Μανώλη Γαρουφάλου**, Εργαστήριο Μεταδεδομένων, Διαχείρισης Πληροφοριών και Δεδομένων, Τμήμα Βιβλιο-

θηκονομίας, Αρχειονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, **Χρήστο Παπαθεοδώρου**, Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων, Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και **Μιχάλη Σφακάκη**, Εργαστήριο Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και Ηλεκτρονικής Εκδοτικής, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Το MTSR είναι ένα ετήσιο διεθνές διεπιστημονικό συνέδριο, το οποίο συγκεντρώνει ακαδημαϊκούς, ερευνητές και επαγγελματίες στα ερευνητικά πεδία των μεταδεδομένων, των οντολογιών και της σημασιολογίας της πληροφορίας. Παρέχει τη δυνατότητα επιστημονικού διαλόγου και διαμοιρασμού γνώσεων για τις νέες προσεγγίσεις και τις τεχνολογίες επεξεργασίας της σημασιολογίας της πληροφορίας σε διάφορα περιβάλλοντα διαχείρισης πληροφοριών, όπως τα Αποθετήρια Ανοιχτής Πρόσβασης και οι Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, οι Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες και η Πολιτιστική Κληρονομιά, οι εφαρμογές Ηλεκτρονικής Μάθησης, οι Μηχανές Αναζήτησης και Ανάκτησης Πληροφοριών, οι ερευνητικές υποδομές και τα σύνολα δεδομένων που αφορούν στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, την Γεωργία, τα Τρόφιμα και το Περιβάλλον και τις Βιο-Ιατρικές Επιστήμες. Το πρόγραμμα του συνεδρίου περιελάμβανε, εκτός την κεντρική συνεδρία που εκτεινόταν σε όλη του τη διάρκεια, και ημερήσιας διάρκειας συνεδρίες οι οποίες εστίασαν

σε περιοχές που απαιτούν ειδικές μεθόδους διαχείρισης μεταδεδομένων (special tracks). Την τρέχουσα χρονιά φιλοξενήθηκαν οι ακόλουθες εξειδικευμένες συνεδρίες:

- Γεωργία, Τρόφιμα και Περιβάλλον (AgroSEM'24),

- Πολιτιστικές Συλλογές και Εφαρμογές,

- Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, Ανάκτηση Πληροφοριών, Μεγάλα, Συνδεδεμένα, Κοινωνικά & Ανοιχτά Δεδομένα,

- Ευρωπαϊκά και Εθνικά Έργα για την Τεκμηρίωση Ψηφιακού Υλικού,

- Ανοιχτά Αποθετήρια, Πληροφοριακά Συστήματα Έρευνας & Υποδομές Δεδομένων,

- Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Ψηφιακή Επιμέλεια,

- Αποκεντρωμένες Εφαρμογές, Blockchains και συστήματα ομοτίμων (P2P).

- Ο Κωνσταντίνος Ράπτης (μεταδιδακτορικός ερευνητής) και η Κατερίνα Βλαντώνη (επίκουρη καθηγήτρια) συμμετείχαν στο International Symposium ["POLITICS OF TECHNOLOGIES IN THE DIGITAL AGE II: THE DIGITAL TRANSFORMATION OF THE PUBLIC SPHERE"](#), το οποίο διοργανώθηκε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 21-23 Νοεμβρίου 2024. Παρουσίασαν εισήγηση με τίτλο «**Digital Transformations and Testing During the COVID-19 Health Crisis**», στο πλαίσιο των εργασιών του εν εξελίξει ερευνητικού έργου [«CrisisTesting](#)».

- Η Marie Sklodowska Curie ερευνήτρια του ΙΦΕ Βανέσσα Σέιφερτ παρουσίασε την ερευνητική της εργασία **"The many laws of the perio-**

dic table" στο 29^ο συνέδριο του Philosophy of Science Association. Επίσης, ήταν καλεσμένη ομιλήτρια στο Emergence, Causality and Complexity workshop που διεξήχθη 25-26 Νοεμβρίου 2024 στο Πανεπιστήμιο του Aachen, δίνοντας ομιλία με τίτλο **"Does special science realism imply emergence?"**

- Με την ιδιότητα του Καθηγητή του ΙΦΕ/ΕΚΠΑ, ο Τέλης Τύμπας έδωσε το 2024 ένα εύρος προσκεκλημένων ακαδημαϊκών ομιλιών σε ελληνικούς και ευρωπαϊκούς θεσμούς. Μεταξύ άλλων: Linköping University, Σουηδία, European University Viadrina, Γερμανία, Doctoral Summer School of the research network Tensions of Europe: Europe, Technology, History, EU Project Planul Național de Redresare și Reziliență, Ελληνική Κοινωνιολογική Εταιρεία, Εργαστήριο Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Σπουδών ΑΠΘ 'ΨΗΦΙΣ', Ελληνικό Τμήμα της The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage (TICCIH), Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Διευθύνσεις Εκπαίδευσης Ροδόπης & Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μαρώνειας και Φιλίππων, Εταιρεία Σπαρτιατικών Σπουδών', Σεμινάριο 'Κράτος και Δίκαιο στον 21ο Αιώνα' Παντείου Πανεπιστημίου, ΑΜΚΕ 'Ρίζες Πολιτισμού'.

- Το τμήμα **Ιστορίας & Φιλοσοφίας της Επιστήμης** του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, συνεχίζοντας την καθιερωμένη πλέον παράδοση της διοργάνωσης των πανελλήνιων συνεδρίων φιλοσοφίας επιστήμης, διοργάνωσε το 8ο Πανελ-

λήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης (5-7 Δεκεμβρίου 2024, αίθουσες διδασκαλίας τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πανεπιστημιούπολη). Στις θεματικές ενότητες του 8ου ΠΣΦΕ περιλαμβάνονταν όλες οι περιοχές της φιλοσοφίας των επιστημών (γενική φιλοσοφία της επιστήμης και φιλοσοφία ειδικών επιστημών), καθώς και περιοχές της φιλοσοφίας (μεταφυσική, γνωσιολογία, ηθική, φιλοσοφία της γλώσσας, φιλοσοφία του νου, ιστορία της φιλοσοφίας, πολιτική φιλοσοφία) στο βαθμό που οι ανακοινώσεις σχετίζονταν με θέματα που αφορούν την επιστήμη.

1η Ολομέλεια

Στο 8ο ΠΣΦΕ συμμετείχαν πάνω από 154 ομιλητές και ομιλήτριες από τον ελλαδικό χώρο και τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, περισσότεροι/ες από κάθε άλλη φορά.

Γραμματεία Συνεδρίου

Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονταν 99 εισηγήσεις και 12 συμπόσια, καθώς και 4 συμπόσια βιβλίων, που κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων της φιλοσοφίας της επιστήμης και της φιλοσοφίας των ειδικών επιστημών. Για πρώτη φορά οι γλώσσες του Συνεδρίου ήταν και η ελληνική και η αγγλική, εδραιώνοντας έτσι τον διεθνή χαρακτήρα του. Το πρόγραμμα του συνεδρίου και το Βιβλίο Περιλήψεων είναι διαθέσιμα [εδώ](#).

Προσκεκλημένοι/ες ομιλητές/τριες:

-**Stéphanie Ruphy** (Ecole normale supérieure (ENS Paris) - Université PSL)

-**James Ladyman** (University of Bristol)

Κοινωνικά δίκτυα:

<https://www.facebook.com/phosuo>

<https://twitter.com/phosuo>

<https://www.instagram.com/phosuo/>

Οργανωτική Επιτροπή: Σταύρος Ιωαννίδης (Πρόεδρος), Αντώνης Αντωνίου, Αλέξανδρος Αποστολίδης, Κοσμάς Μπούσαλης, Γιάννης Γιαννόπουλος, Μαριαλένα Καραμπάτσου, Κωνσταντίνος Κόντης, Βιολέττα Μανωλά, Ελένη Μανωλακάκη, Ρένος Μηλιάς, Βασίλης Σακελλαρίου, Κωνσταντίνος Σακούτης, Vanessa Seifert, Αμαλία Τσακίρη, Lisa Zorzato.

Οργανωτική Επιτροπή

Εκδηλώσεις – Διαλέξεις (προσεχείς)

• ΕΤΗΣΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

ΙΦΕ: «[Επιστήμη και Θρησκεία](#)», Κεντρικό Κτήριο ΕΚΠΑ, Προπύλαια, Πανεπιστημίου 30 Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος», Τρίτες, Ωρα: 19:00-21:00.

-14 Ιανουαρίου, **Ισίδωρος Κάτσος** (Τμήμα Θεολογίας, ΕΚΠΑ): «**Ορθόδοξη θεολογία και επιστήμη: Ένας διάλογος υπαρκτός και συνάμα ανύπαρκτος**».

-11 Φεβρουαρίου, **Ευθύμιος Νικολαΐδης** (Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, ΕΙΕ): «**Η εικόνα της φύσης των χριστιανών θεολόγων από τον τέταρτο μέχρι τον έκτο αιώνα μ.Χ.**».

-11 Μαρτίου, **Σταύρος Ιωαννίδης**, (Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, ΕΚΠΑ): «**Θρησκεία και εξελικτική θεωρία**».

-8 Απριλίου, **Ζήνων Τσικρικάς** (Τμήμα Φιλοσοφίας, Universität Tübingen): «**“falsum index sui et veri”. Μια αντίληψη της αλήθειας στην επιστήμη με θρησκευτική χροιά**».

-13 Μαΐου, **Αλεξάνδρα Μπαρμπούτη** (Τμήμα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Θρησκείας, Oxford Brookes University): «**Το ανθρώπινο σώμα υπό το πρίσμα της χριστιανικής βιοηθικής: Η σχέση της ιατρικής επιστήμης με τη θρησκεία**».

-10 Ιουνίου, **Κώστας Ταμπάκης**, (Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, ΕΙΕ): «**Αθειϊα και μελέτη της φύσης: Ιστορικές και ιστοριογραφικές προσεγγίσεις**».

• Με χαρά ανακοινώνεται η συνέχεια της σειράς μηνιαίων σεμιναρίων του ΠΜΣ στη Γνωσια-

κή Επιστήμη, που ξεκίνησε πέρυσι και περιλαμβάνει παρουσιάσεις αποφοίτων του προγράμματος. Τα φετινά σεμινάρια θα γίνουν σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα, πάντα στις 6μμ, στο νέο κτιρίου του ΙΦΕ (αίθουσα 2). Η σειρά θα συνεχιστεί για όλη την ακαδημαϊκή χρονιά 2024-25 και το και το υπόλοιπο πρόγραμμα θα ανακοινωθεί σε επόμενο ενημερωτικό δελτίο.

-20 Δεκεμβρίου, **Λάουρα Ζιάκα** (2014), «**Από το στρουπάρω στο σοκάρω: Πόσο μεγάλο είναι το χάσμα στην έρευνα για τον γνωστικό έλεγχο και σε αυτή της βίαιης εγκληματικότητας**».

• Το [Athens Colloquium in Ancient Philosophy](#) διοργανώνεται για δεύτερη χρονιά από το **The Athens MA in Ancient Philosophy**, σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνής Ελληνικής Φιλοσοφίας της Ακαδημίας Αθηνών. Οι ομιλίες γίνονται μία φορά το μήνα, Πέμπτη ώρα 19.00, στη Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη Έλλης Λαμπρίδη (Υψηλάντου 9, 10675 Αθήνα). Έχουν διάρκεια 30-40 λεπτών, ακολουθούμενες από μια εστιασμένη κριτική συζήτηση που μπορεί να διαρκέσει έως και 60 λεπτά. Το πρόγραμμα του ακαδ. έτους 2024-25 έχει ως εξής:

-16 Ιανουαρίου, **Giouli Korobili**: «**On the Intersection of Medicine, Astronomy and Meteorology at the Time of Orion**».

-20 Φεβρουαρίου, **Scarlett Kingsley**: «**“Drink or Be Doused”: Diogenes Laertius, Empedocles, and Tyranny at the Symposium**».

-20 Μαρτίου, **Pantelis Basakos**: “The art of judgment”.

-10 Απριλίου, **Francesca Pentasuglio**: “Desiring Reason, Epistemic Erōs: The Legacy of Socrates’ Erotics”.

-15 Μαΐου, **Federico Maria Petrucci**: “The Philosophical Outlook of the Critias”.

• Το Σεμινάριο Διδασκόντων του Τομέα Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας στεγάζει μια σειρά διαλέξεων ανοικτών σε όλους τους διδάσκοντες και φοιτητές του ΕΚΠΑ. Οι διαλέξεις που έχουν προγραμματιστεί για το ακαδ. έτος 2024-25 έχουν ως εξής (Νέο Κτήριο ΙΦΕ, 7 μ.μ.):

-18 Φεβρουαρίου, **Στέφανος Ρέγκας**: θα ανακοινωθεί προσεχώς.

-18 Μαρτίου, **Μαριαλένα Καραμπάτσου**: θα ανακοινωθεί προσεχώς.

-20 Μαΐου, **Βαλάντης Στεργίου**: «Περί της αξίας των τυπικών μεθόδων στη φιλοσοφία της επιστήμης».

• **ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΛΟΓΙΚΗΣ (2024-2025)**. Στο πλαίσιο του [Δι-ιδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών “Logic”](#), θα

λειτουργήσει μηναίο σεμινάριο, που αφορά τη λογική με ευρεία έννοια. Το σεμινάριο θα είναι υβριδικό, δηλαδή, οι ομιλητές και τα μέλη του ακροατηρίου μπορούν να συμμετάσχουν ή με φυσική παρουσία στην αίθουσα ΝΚ2 (στο νέο κτήριο του Τμήματος ΙΦΕ) ή μέσω του συνδέσμου <https://uoawebex.com/meet/cdimitr>.

Οι διαλέξεις θα πραγματοποιούνται **18.00-20.00 την Τρίτη**, στα αγγλικά ή στα ελληνικά. Το πρόγραμμα είναι το ακόλουθο:

-15 Ιανουαρίου: **Παγκόσμια Ημέρα Λογικής** (πολλές σύντομες παρεμβάσεις).

-4 Φεβρουαρίου: **Δούκας Καπάνταης**, Ακαδημία Αθηνών.

-4 Μαρτίου: **Φωκίων-Γεράσιμος Κολαΐτης**, UCSC & IBM.

-1 Απριλίου: **Πέτρος Στεφανέας**, ΕΜΠ

-6 Μαΐου: **Γιάννης Στεφάνου**, ΕΚΠΑ.

-3 Ιουνίου: **Δήμητρα Χριστοπούλου**, ΕΚΠΑ.

Σημειώσεις.

1. Ο τίτλος και σύντομη περίληψη για κάθε διάλεξη θα στέλνονται μία εβδομάδα πριν. 2. Η μέρα ή η ώρα κάθε διάλεξης μπορεί να αλλάξει, ανάλογα με τις συνθήκες (π.χ., τη ζώνη ώρας του ομιλητή).

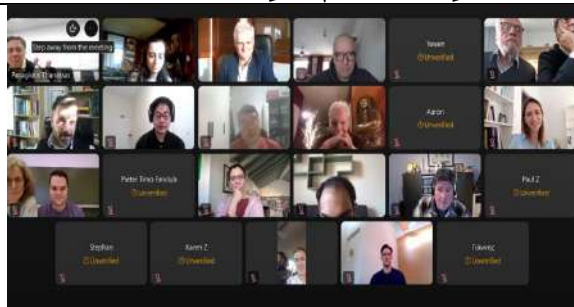
Ορκωμοσία Μεταπτυχιακών Φοιτητριών/ητών

• Την **12.12.2024** έγινε η ορκωμοσία των πρώτων αποφοίτων δύο μεταπτυχιακών προγραμμάτων που στεγάζονται στο ΙΦΕ:

- [The Athens M.A. in Ancient Philosophy](#)

- [M.A. Contemporary Philosophy / Philosophy of Science](#)

Από το πρώτο πρόγραμμα αποφοίτησαν 11 φοιτητές και από το δεύτερο

Ορκωμοσία Μεταπτυχιακών Φοιτητριών και Φοιτητών Αγγλόφωνων ΠΜΣ

7. Το βραβείο The Ioannis Loizides Award of Excellence, συνοδευόμενο από το χρηματικό ποσό των 1.500 €, επιδόθηκε στην απόφοιτη του The Athens M.A. in Ancient Philosophy με την υψηλότερη επίδοση Julia Zgurzynski.

- Την **13.12.2024** έγινε η ορκωμοσία των αποφοίτων του [ΠΜΣ Ιστορία και Φιλοσοφίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας \(ΙΦΕΤ\)](#). Από το πρόγραμμα αποφοίτησαν 4 φοιτητές.

Ορκωμοσία Μεταπτυχιακών Φοιτητριών και Φοιτητών του ΠΜΣ ΙΦΕΤ

Ορκωμοσία Προπτυχιακών Φοιτητριών/ητών

- Την **17.12.2024** έγινε η ορκωμοσία των προπτυχιακών αποφοίτων του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης στο Κεντρικό Κτήριο του ΕΚΠΑ. Αποφοίτησαν 27 φοιτητές.

Ορκωμοσία Προπτυχιακών Φοιτητριών και Φοιτητών του ΙΦΕ

Πρόσφατες Δημοσιεύσεις Μελών του Τμήματος

- **Μονογραφία:** Καρακώστας Βασίλειος, [Φιλοσοφία της Φυσικής](#), Αθήνα: Gutenberg, 2024, σσ. 509.

Σύνοψη: Το παρόν έργο διαρθρώνεται σε δύο κύρια μέρη, τη Φιλοσοφία του Χώρου και του Χρόνου και τη Φιλοσοφία της Κβαντικής Μηχανικής. Αμφότερα κατέχουν εξέχουσα θέση στη Φιλοσοφία της Φυσικής του 21ου αιώνα. Αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του βιβλίου ότι κατά την ιστορική εξέλιξη της αλληλεπίδρασης φυσικής και φιλοσοφίας η ανάλυση γεγονότων και η διατύπωση θέσεων συνοδεύεται, πέραν της δευτερεύουσας βιβλιογραφίας, από την παρά-

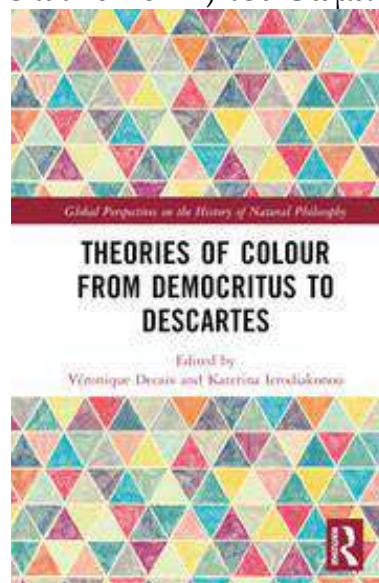
θεση των πρωτότυπων επιστημονικών, ιστορικών και φιλοσοφικών πηγών. Κατ' αυτόν τον τρόπο ο ανα-

γνώστης/η αναγνώστρια, συμμετέχοντας στη διαδικασία προς τη γνώση, αναγνωρίζει στοιχεία της ερευνητικής διαδικασίας καθαυτή, διαμορφώνοντας παραλλήλως έναν δημιουργικό τρόπο του σκέπτεσθαι. Το βιβλίο εκδιπλώνει ένα συναρπαστικό πεδίο φιλοσοφικού στοχασμού όσον αφορά τον χαρακτήρα και τη φύση της γνώσης, όπου, μέσω της συστηματικής ανάλυσης των εννοιολογικών θεμελίων της σύγχρονης φυσικής, αναδεικνύεται η βαθύτερη σχέση Φυσικής και Φιλοσοφίας ως δύο ισχυρά αλληλεξαρτημένων τρόπων κατανόησης του κόσμου και της θέσης μας σε αυτόν ως γνωστικών όντων. Απευθύνεται στην ακαδημαϊκή και εκπαιδευτική κοινότητα, καθώς και σε κάθε αναγνώστη που ενδιαφέρεται για την εις βάθος φιλοσοφική ανάλυση της σύγχρονης φυσικής.

- **Συλλογικός Τόμος:** Decaix, Véronique και Ιεροδιακόνου, Κατερίνα (επιμ.), [*Theories of Colour from Democritus to Descartes*](#), New York: Routledge, 2024, pp. 306.

Ο τόμος *Θεωρίες του Χρώματος από τον Δημόκριτο έως τον Καρτέσιο* περιλαμβάνει δώδεκα άρθρα από διακεκριμένους μελετητές της ιστορίας της φιλοσοφίας, οι οποίοι διερευνούν τις απόψεις φιλοσόφων από την αρχαιότητα μέχρι τα νεώτερα χρόνια σχετικά με το οντολογικό στάτους και την αντίληψη των χρωμάτων: Ποια είναι η φύση των χρωμάτων; Υπάρχουν ανεξάρτητα από τα υποκείμενα που τα αντιλαμβάνονται; Και αν ναι, πώς

δημιουργούνται και σε τι διαφέρουν μεταξύ τους; Ο Attila Németh (Research Centre for the Humanities, Budapest) εξετάζει τη θεωρία του Δημόκριτου, ο Victor Caston (University of Michigan) του Αριστοτέλη, η Κατερίνα Ιεροδιακόνου (ΕΚΠΑ, Université de Genève) του Πλάτωνα, η Pauliina Remes (Uppsala University) του Πλωτίνου, ο Tommaso Alpina (University of Pavia) του Αβικέννα, ο Jean-Baptiste Brenet (Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne) του Αβερρόη, η Cecilia Panti (Università di Roma Tor Vergata) του Robert Grosseteste, η Yael Kedar (Tel-Hai College) του Roger Bacon, ο Hamid Taieb (Humboldt Universität zu Berlin) του Θωμά Ακινά-

τη, η Véronique Decaix (Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne) του Dietrich von Freiberg, ο Tawrin Baker (University of Notre Dame) των φιλοσόφων στο τέλος του 16ου και στις αρχές του 17ου αιώνα, και ο Mattia Mantovani (KU Leuven) του Καρτέσιου.

- **Άρθρα:**

- Gotsis, G., Grimani, A. (2025). "[Person-Centered Medicine: Inclusive](#)

[Leadership and Spirituality in Personalized Healthcare](#)". In: Marques, J. (eds), *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*. Springer, Cham.

- Ierodiakonou, K. "[Colour changes in pseudo-Aristotle's *De mirabilibus auscultationibus*](#)", in *The Aristotelian Mirabilia and Early Peripatetic Natural Science* (eds. A. Zucker, R. Mayhew and O. Hellman), New York: Routledge 2024, 265–87.

- Ierodiakonou, K. "[The Stoics on conceptions and concepts](#)", in *Conceptualising Concepts in Greek Philosophy* (eds. G. Betegh and V. Tsouna), Cambridge: Cambridge University Press 2024, 237–58

- Ierodiakonou, K. "[Plato on the ontological status of colour](#)", in *Colour Theories from Democritus to Descartes* (eds. V. Decaix and K. Ierodiakonou), New York: Routledge 2024, 32–51

- Ierodiakonou, K. «Τρόποι αναπαράστασης της ανθρώπινης σκέψης: Käthe Kollwitz και Auguste Rodin», στο [Τρόποι του Φιλοσοφείν. Τιμητικός Τόμος για τον Στέλιο Βιρβι-](#)

[δάκη](#) (επιμ. Β. Κιντή και Φ. Παιονίδης), Αθήνα: Εκκρεμές 2024, 411-19.

- Seifert, V.A. "[The value of laws in chemistry](#)". *Found Chem* (2024).

- Skalióra, I. (2024). "[Perception and Cognition in Ancient Greek Philosophy and Contemporary Neuroscience](#)" In: *Cognition in Ancient Greek Philosophy and its Reception: Interdisciplinary Approaches*. Ed: MG Mouzala, Baden-Baden: Academia Verlag/Nomos.

- Michailidis, D., Khutsishvili, K., Konstantis, K., Tympas, A., Ibrahim, I.A., Ghebreaab, S. (2024). "[Enabling Inclusive Urban Transport Planning Through Civic Artificial Intelligence](#)". In: Keseru, I., Basu, S., Ryghaug, M., Skjølvold, T.M. (eds), *Strengthening European Mobility Policy*. Palgrave Macmillan, Cham., Chapter 9, 115-127.

• Βιβλιοκρισίες:

- Drakopoulos, S. Review of: Nima Bassiri (2024) [Madness and Enterprise: Psychiatry, Economic Reason and the Emergence of Pathological Value, Chicago: The University of Chicago Press, Social History of Medicine](#) (2024).

Ολοκληρωθείσες Διδακτορικές Διατριβές

• Σπήλιος, Ιάσων.

Τίτλος: [Ο εαυτός: φιλοσοφικές προσεγγίσεις φαινομενολογικής και αναλυτικής παράδοσης.](#)

Title: The self: philosophical approaches of analytic and phenomenological tradition.

Γλώσσα: Ελληνική.

Επιβλέπων καθηγητής: Αντώνης Χατζημωυσής

Έτος ολοκλήρωσης: 2023.

Σύνοψη: Στη διατριβή με τίτλο «Ο εαυτός: φιλοσοφικές προσεγγίσεις σε

αναλυτικής και φαινομενολογικής παράδοσης» θέτοντας ως ερώτημα το αν υπάρχει αναλογία ανάμεσα στην έννοια της θέσμησης από τη φαινομενολογία του Μερλώ-Ποντύ και την έννοια της αυτό-συγκρότησης όπως εμφανίζεται σε κείμενα της Κόρσγκααρντ, ερευνάται ο τρόπος προσέγγισης της εαυτότητας σε δύο παραδόσεις σκέψης της μετακαρτεσιανής φιλοσοφίας. Σε μια προσπάθεια ανάδειξης του αν υπάρχει διάλογος μεταξύ των δύο παραδόσεων,

προκειμένου να παρουσιαστούν τα όριά του, χρησιμοποιήθηκαν τρεις θεματικές κάθε ένα από τα τρία μέρη της διατριβής. Το πρώτο αναφέρεται στη σωματικότητα, το δεύτερο στον σεβασμό, το τρίτο στην ενδεχόμενη αναλογία της αυτοσυγκρότησης με τη θέσμιση. Οι έννοιες της σωματικότητας και της διυποκειμενικότητας παίζουν καθοριστικό ρόλο για την κατανόηση του άλλου στη φαινομενολογία. Παράλληλα, στην καντιανή παράδοση υπάρχει η αναφορά στην έννοια του σεβασμού ως όριο για δράση και στοιχείο κατανόησης της ετερότητας. Και στις δύο περιπτώσεις που εξετάζονται, υπάρχει μια μετάβαση προς κάτι νέο και ανάλογο: από μια υπερβατολογική συνείδηση σε έναν ενσώματο εαυτό που η έννοια της θέσμισης βρίσκεται στο επίκεντρο και από την ανεξαρτησία των ηθικών αρχών στην κατασκευή ενός εαυτού μέσω των επιλογών και των δράσεων. Συγκεκριμένα προκύπτει η ακόλουθη αναλογία μεταξύ των δύο παραδόσεων: αντίθετα από μια συνείδηση που συγκροτεί, με την πρόταση του Μερλώ-Ποντύ είναι δυνατή η επαγωγή που δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας ουσιών με τη φαινομενολογική έννοια. Στην Κόρσγκααρντ τροποποιώντας την καντιανή φιλοσοφία για την οποία οι ηθικές αρχές υπάρχουν ανεξάρτητα από τις ατομικές πεποιθήσεις, δίνοντας έμφαση σε έναν κονστρουκτιβισμό στο πλαίσιο μιας ηθικής φιλοσοφίας και στον ρόλο της πρακτικής ταυτότητας, παρουσιάζεται ένας εαυτός που συγκροτείται από ένα αυτενεργό υποκείμενο μέσω

των επιλογών και των δράσεων και δημιουργούνται έτσι κανονιστικές αρχές.

• **Μπεμπεδέλης, Γεώργιος.**

Τίτλος: [Μονισμός και διϋσμός στον Πλάτωνα και στην πλατωνική παράδοση.](#)

Title: Monism and dualism in Plato and the platonic tradition.

Γλώσσα: Ελληνική.

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Κατερίνα Ιεροδιακόνου

Έτος ολοκλήρωσης: 2023.

Σύνοψη: Ο σκοπός της διατριβής ήταν να διατρέξει την πλατωνική φιλοσοφία από την εποχή του ιδρυτή της μέχρι τον τρίτο αιώνα μ.Χ. και να ερευνήσει πώς το ερώτημα των πρώτων αρχών απαντήθηκε πρώτα από τον ίδιο τον Πλάτωνα και κατόπιν από τους κύριους εκπροσώπους της πλατωνικής σκέψης μέχρι τον Πλωτίνο.

A. Στο πρώτο μέρος μελετήθηκαν οι πλατωνικοί διάλογοι, στους οποίους γίνεται αναφορά στις πρώτες αρχές, όπως ο *Φαίδων*, η *Πολιτεία*, ο *Πολιτικός*, ο *Τίμαιος* και ο *Φίληβος*. Το κυρίαρχο μοντέλο που διαμορφώνεται στον *Τίμαιο* και στον *Φίληβο* είναι ένα μοντέλο τριών αρχών. Όμως στην *Πολιτεία* ο Πλάτων αφήνει περιθώρια για μια μονιστική θεώρηση, με πρώτη αρχή το *Αγαθόν*, το οποίο ήδη από την εποχή της αρχαίας Ακαδημίας είχε ταυτιστεί με το πυθαγόρειο *Έν*.

B. Στο δεύτερο μέρος εξετάστηκαν οι κυριότεροι εκπρόσωποι της περιόδου που είναι γνωστή ως Μέσος Πλατωνισμός: Ο Εύδωρος ο Αλεξανδρινός, ο Φίλων ο Ιουδαίος, ο Πλούταρχος, ο Αττικός και οι Νεοπυθαγόρειοι Μοδέρατος από τα

Γάδειρα, Νικόμαχος ο Γερασηνός και Νουμήνιος ο Απαμεύς. Φτάνοντας στον Πλωτίνο καταλήγουμε σε ένα καθαρά μονιστικό μοντέλο συστηματικά αναπτυγμένο υπό το φως του απολύτου Ένός. Ο Πλάτωνας ερμηνεύεται πλέον ως ο εισηγητής μιας μεταφυσικής θεώρησης, όπου τα πάντα προέρχονται από μια και μόνη εντελώς ενιαία πρώτη Αρχή, το Έν ή Αγαθόν. Το ιδιαίτερο όμως χαρακτηριστικό της σκέψης του Πλωτίνου είναι πως το φιλοσοφούν υποκείμενο δεν είναι διαφορετικό από το αντικείμενο της αναζήτησής του. Η ανάβαση στο Έν αποδεικνύεται τελικά επιστροφή στο αληθινό Έγώ!

• **Ασημακοπούλου, Ευσταθία.**

Τίτλος: [Δαιμονολογία: ο χαμένος κρίκος της επιστημονικής επανάστασης με το κυνήγι μαγισσών: μια συγκριτική μελέτη σχετικά με τις φιλοσοφικές και δαιμονολογικές θέσεις του εμπειριστή Joseph Glanvill.](#)

Title: Demonology: the lost link of the scientific revolution with the witch hunt?: a comparative study on the philosophical and demonological positions of the empiricist Joseph Glanvill.

Γλώσσα: Ελληνική.

Επιβλέπων καθηγητής: Γιώργος Γκότσης.

Έτος ολοκλήρωσης: 2024.

Σύνοψη: Η παρούσα διατριβή προτείνει τη διεπιστημονική και πολυφασματική μελέτη –μέσω της ευρείας σύνδεσης διαφορετικών βιβλιογραφιών με την επιστημολογία– για την εύρεση και αναγνω-

ριση των συζεύξεων μεταξύ της λόγιας αγγλικής νατουραλιστικής δαιμονολογίας, του δαιδαλώδους και πολυπαραγοντικού φαινομένου του κυνηγιού μαγισσών (ως σημαντικού μέρους της ευρωπαϊκής ιστορίας) και της ανάδυσης της εμπειρικής φιλοσοφίας στην πρώιμη νεωτερική Αγγλία. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να αγνοηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο ο πολυσήμαντος ρόλος των διώξεων στις συνδέσεις μεταξύ δαιμονολογικών πραγματειών και της επιστημολογικής πρότασης της βακόνειας μεθόδου. Η απουσία αναγνώρισης της επέκτασης αυτών των θεωρητικών, καθώς και πρακτικών αλληλεπιδράσεων ως συμβολής στο κυνήγι μαγισσών, στο πλαίσιο του πειθαρχικού προτε-στάντικού κράτους, αποτέλεσε το ερώτημα, στο οποίο επιχείρησε να απαντήσει η διατριβή. Επιπροσθέτως, η διαπίστωση της διατριβής, η οποία προβάλλει το γεγονός ότι πριν την απομάγευση της μηχανιστικής νεωτερικότητας προηγήθηκε μια πρωτοφανής συστηματική και συστημική δαιμονική μάγευση του κόσμου, συνεισφέρει στην πληρέστερη κατανόηση των παράδοξων, για το σύγχρονο βλέμμα, συνδέσεων μεταξύ πολύπλοκων διανοητικών κατασκευών και πρακτικών που συνέβαλαν με καθοριστικό τρόπο στη μετάβαση προς τις νεωτερικές νόρμες και το νεωτερικό υποκείμενο, με θετικές και αρνητικές συνέπειες. Σε αυτό το θεωρητικό κλίμα, ο Joseph Glanvill δεν υπήρξε μια ιδιάζουσα περίπτωση. Λόγω της θέσης του και των δημόσιων σχέσεων του υπήρξε ενθουσιώδης υποστηρικτής της βακόνειας μεθόδου και ισχυρός εκπρόσωπος και κατά την

απολογητής της Βασιλικής Εταιρείας περίοδο της Αγγλίας της
και των επιδιώξεων της μοναρχίας, Παλινόρθωσης.

Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πανεπιστημιούπολη, Άνω
Ιλίσια, 15771, Αθήνα. Τηλ.: +30-2107275586. **Ιστοσελίδα:** <https://www.phs.uoa.gr/>

Πρόεδρος Τμήματος: Καθηγητής Αντώνης Χατζημωυσής

Υπεύθυνος Σύνταξης Ενημερωτικού Δελτίου: Αναπλ. Καθηγητής Πέτρος
Μπούρας-Βαλλιανάτος

Υπεύθυνος Ιστοχώρου Ενημερωτικού Δελτίου: Καθηγητής Χρήστος
Παπαθεοδώρου

Για εγγραφή στο Ενημερωτικό Δελτίο παρακαλώ όπως στείλετε email στο
pbourasval@phs.uoa.gr

Το επόμενο Ενημερωτικό Δελτίο θα δημοσιευθεί **αρχές Μαρτίου 2025**. Σας
παρακαλώ όπως στείλετε τις ειδήσεις σας έως **23 Φεβρουαρίου 2025** στο
pbourasval@phs.uoa.gr